

Nr 232.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående understöd åt efterlevande till vissa i statens tjänst anställda personer; given Stockholms slott den 17 mars 1933.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—6:o hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 17 mars 1933.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler uppkomna frågor om understöd, att utgå å allmänna indragningsstaten, åt efterlevande till i det följande angivna, i statens tjänst anställda personer och anför därvid:

Försvarsdepartementet.

1:o.

Rullföringsbitrådet, fanjunkaren i Kronobergs regementes reserv Claes Alfred Carlssons son Sven Ingemar. Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Carlsson var född den 25 mars 1877 och avled den 26 februari 1932;

att han den 13 april 1903 utnämndes till volontärdistinktionskorpral vid Kronobergs regemente;

att han den 19 augusti 1905, jämte det han erhöll avsked från korpralsbefattningen, förordnades till sergeant i nämnda regementes reserv, där han den 9 mars 1921 befordrades till fanjunkare;

att han från och med den 1 februari 1906 intill sin död eller sålunda under nära 26 år var anställd såsom rullföringsbiträde vid Varbergs rullföringsområde nr 9;

att han såsom närmaste anhöriga efterlämnade änkan Karin Wiktoria Carlsson, född Svensson, vilken är född den 25 april 1885, ävensom fyra barn, nämligen en gift dotter samt sönerna Nils Gösta, född den 11 juli 1909, Erik Lennart, född den 20 november 1915, och Sven Ingemar, född den 17 oktober 1920;

att sonen Erik Lennart är anställd såsom springpojke i en speceriaffär i Varberg mot en lön av 17 kronor i veckan;

samt att bouppteckningen efter Carlsson utvisar en brist i boet å omkring 270 kronor.

Änkefru Carlsson har hos Kungl. Maj:t anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Arméförvaltningens civila departement har i ärendet anfört följande:

Någon anledning för departementet att tillstyrka utverkande av pension åt änkefru Carlsson föreläge ej, enär hon endast vore 47 år gammal och då hon, såvitt av handlingarna framginge, vore arbetsför.

Däremot skulle det kunna ifrågasättas, huruvida icke åt de två av den avlidnes barn, som ännu ej fyllt 18 år, borde utverkas uppfostringsbidrag att åtnjutas intill utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnådde 18 års ålder.

Om Kungl. Maj:t funne anledning föreligga att hos riksdagen framlägga förslag om dylika uppfostringsbidrag, ville departementet föreslå, att bidragen bestämdes till 96 kronor för år åt vardera barnet.

Statskontoret har anfört följande:

I likhet med arméförvaltningens civila departement ansåge statskontoret omständigheterna knappast vara sådana, att pension åt sökanden själv borde utverkas. Däremot förefölle det statskontoret, som om något uppfostringsbidrag till de två yngsta barnen billigtvis skulle kunna ifrågasättas. Mot vad civila departementet i sådant avseende föreslagit hade statskontoret icke något att erinra.

*Departements-
chefen.*

Med hänsyn bland annat till karaktären av befattningarna såsom rullföringsbiträde finner jag i likhet med ämbetsverken tillräcklig anledning icke föreligga för beredande av pension åt änkefru Carlsson. På grund av vad i ärendet blivit upplyst anser jag mig icke heller böra förorda, att uppfostringsbidrag beviljas åt sonen Erik Lennart. Däremot biträder jag förslaget om utverkande av uppfostringsbidrag åt yngste sonen, Sven Ingemar. Om alltså understöd icke beviljas åt änkefru Carlsson eller den

äldre sonen, synes nämnda uppfostringsbidrag böra bestämmas till högre belopp än myndigheterna förordat, förslagsvis till 240 kronor för år. I enlighet med vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att avlidne rullföringsbiträdet, fanjunkaren i Kronobergs regementes reserv Claes Alfred Carlssons och hans efterlämnade änka Karin Wiktorina Carlssons, född Svensson, minderårige son Sven Ingemar må från och med den 1 mars 1932 till och med utgången av det kalenderår, varunder han uppnår 18 års ålder, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt uppfostringsbidrag å 240 kronor.

Socialdepartementet.

2:o.

E. o. tjänstemannen hos riksförsäkringsanstalten Frans Gustaf Emanuel Lundholms son Frans Lennart Börje. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Lundholm var född den 8 oktober 1890 och avled den 26 september 1932;

att han inträdde i statens tjänst den 14 maj 1907 såsom musikvolontär vid Norrlands trängkår, varefter han tjänstgjorde till och med den 7 oktober 1912, då han beviljades avsked såsom musikdistinktionskorpral;

att han från och med den 10 november 1916 till och med den 7 september 1918 var anställd såsom biträde hos statens handelskommission samt under en del av denna tid tillika innehade anställning hos statskommissionernas pressbyrå;

att han den 3 januari 1920 antogs till e. o. tjänsteman hos riksförsäkringsanstalten, där han tjänstgjorde intill den 14 maj 1928, från och med vilken dag han — med undantag för en kortare tids semester sommaren 1928 — åtnjöt tjänstledighet på grund av sjukdom till dess hans anställning hos anstalten upphörde den 1 juli 1932;

att han vid sin avgång ur tjänst åtnjöt lön enligt 14 lönegraden 13 löneklassen i gällande löneplan för extra ordinarie tjänstemän vid allmänna civilförvaltningen;

att han vid sin död efterlämnade änkan Gerda Ebba Regina Lundholm, född Bärlund, vilken är född den 15 april 1894, och en son, Frans Lennart Börje, född den 17 november 1928;

samt att bouppteckningen efter Lundholm utvisar en brist å omkring 1,200 kronor och att boet avträtts till konkurs.

I enlighet med av Kungl. Maj:t i proposition nr 157, p. 7, framlagt förslag beviljade 1932 års riksdag (riksd. skr. nr 227, p. 44) Lundholm en årlig pension å allmänna indragningsstaten till belopp av 1,800 kronor, att utgå från och med dagen näst efter den, då han lämnade sin anställning hos anstalten.

Hos riksförsäkringsanstalten har änkefru Lundholm anhållit om utverkande av uppfostringsbidrag åt makarna Lundholms förenämnde son Frans Lennart Börje och därvid rörande sin egen och sonens ekonomiska ställning uppgivit följande:

Lundholm hade till förmån för sin son tecknat en livförsäkring å 5,000 kronor, vilket belopp enligt den avlidnes bestämmelse skulle bilda en fond, benämnd »Lennarts studiefond», vars avkastning i stort sett endast finge användas till bekostande av sonens skolgång och vidare utbildning. Änkefru Lundholm hade själv icke några andra tillgångar än bo-hag till sin lägenhet, bestående av ett rum och kök. För sin och sonens försörjning vore hon uteslutande hänvisad till sin lön såsom biträde å en advokatbyrå i Stockholm, vilken lön för närvarande uppginge till 325 kronor i månaden. Dessutom vore hon försörjningspliktig gentemot sin moder, som fyllt 64 år och omhänderhade skötseln av hemmet.

Riksförsäkringsanstalten har hemställt om beredande av uppfostringsbidrag åt makarna Lundholms son, att utgå från och med den 1 oktober 1932, och därvid anfört, bland annat, följande:

Enär Lundholm icke innehaft befattning å ordinarie stat, vore hans son icke berättigad till pension enligt de för den ordinarie personalen hos riksförsäkringsanstalten gällande bestämmelserna. Emellertid syntes de skäl, som föranlett 1932 års riksdag att bevilja Lundholm en årlig pension på grund av sjukdom, jämväl tala för att efter hans frånfälle hans son borde erhålla ett årligt understöd av statsmedel. Anstalten ville erinra om, att 1927 års riksdag på förslag av Kungl. Maj:t beviljat vartdera av amanuensen hos anstalten N. V. V. Kronbergs två minderåriga barn ett årligt understöd å 300 kronor (prop. nr 91, p. 3, och riksd. skr. nr 216, p. 36). Likaså hade 1931 års riksdag beviljat t. f. sekreteraren, notarien å extra stat hos anstalten C. A. O:son Cronströms minderåriga dotter ett årligt uppfostringsbidrag å 384 kronor (prop. nr 177, p. 1, och riksd. skr. nr 204, p. 3) samt 1932 års riksdag beviljat vart och ett av förste amanuensen hos anstalten A. F. Nordmarks tre minderåriga barn ett årligt uppfostringsbidrag å 384 kronor (prop. nr 145, p. 3, och riksd. skr. nr 229, p. 5).

Statskontoret har tillstyrkt pension åt makarna Lundholms son till belopp av 384 kronor.

Departements- I anslutning till vad ämbetsverken föreslagit hemställer jag, att Kungl.
chefen. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att avlidne e. o. tjänstemannen hos riksförsäkringsanstalten Frans Gustaf Emanuel Lundholms och hans efterlämnade änka Gerda Ebba Regina Lundholms,

född Bärlund, minderårige son Frans Lennart Börje må från och med den 1 oktober 1932 till och med utgången av det kalenderår, varunder han uppnår 18 års ålder, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt uppfostringsbidrag å 384 kronor.

3:o.

Lappfogden Claes Axel Laurentius Österbergs efterlevande. Av utredningen i ärendet inhämtas,

att Österberg var född den 14 december 1882 och avled den 9 januari 1933;

att han avlagt filosofie licentiatexamen;

att han från den 1 juli 1916 intill sin död innehade förordnande såsom lappfogde i Norrbottens läns södra lappfogdedistrikt;

att han i sistnämnda egenskap senast åtnjöt arvode med 5,500 kronor för år jämte provisoriskt avlöningstillägg med 500 kronor för år;

att han enligt ett av överläkaren vid Österåsens sanatorium den 15 januari 1933 utfärdat intyg lidit av lung- och halstuberkulos samt att uppkomsten och utvecklingen av dessa sjukdomar i mycket hög grad måste anses orsakad av det kroppsligt ansträngande, strapatsfyllda liv, som han på grund av sin tjänst varit tvungen att föra;

att han vid sin död efterlämnade änkan Elma Eugenia Österberg, född Pettersson, vilken är född den 24 juni 1892, ävensom två minderåriga barn, nämligen dottern Inga Katarina, född den 1 maj 1920, och sonen Clas Arne, född den 17 september 1921;

samt att tillgångarna i boet efter Österberg, förutom lösöre, utgöras av allenast en livförsäkring å 6,000 kronor, under det att skulder och ansvarsförbindelser uppgå till belopp, betydligt överstigande värdet av tillgångarna.

Änkefru Österberg har i en till Kungl. Maj:t ställd skrift anhållit om vidtagande av åtgärd för beredande av pension åt henne och uppfostringsbidrag åt hennes två minderåriga barn.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har tillstyrkt änkefru Österbergs förenämnda ansökning och därvid anfört, bland annat, följande:

Det hade varit en såväl teoretiskt som praktiskt utomordentligt kvalificerad kraft, som med Österbergs anställning såsom lappfogde knutits till lappväsendet. Innan Österberg den 1 juli 1916 tillträdde förordnandet såsom lappfogde, hade statsmakterna — åtminstone under åren 1911—1915 — anlitat honom för åtskilliga kommittéarbeten och utredningar för civildepartementets och jordbruksdepartementets räkning, berörande förarbetena till renbeteskonventionen med Norge jämte andra frågor på lappväsendets område. Under studieåren hade Österberg i tre års tid sommar

och vinter bott hos de yppersta renskötarna bland Jokkmokks fjäll-lappar, följt med på flyttningarna och deltagit i alla förekommande arbeten. Han hade jämväl varit detacherad i offentliga uppdrag såsom instruktör i renskötsel inom Västerbottens lappmarker. För filosofie doktorsgrads vinnande hade Österberg utarbetat en avhandling om etnografiska undersökningar rörande skogsrenskötseln inom Lule lappmark, vilken avhandling emellertid av ekonomiska skäl icke blivit tryckt. Österbergs kunnighet och nit i arbetet såsom lappfogde förtjänade ett utmärkt vitsord, och han hade såsom lappfogde förstått att göra sig respekterad bland lappar och bofasta samt i det ofta grannliga förhållandet till Norge på ett lyckligt sätt representerat det svenska lappväsendet.

Lappfogdetjänsterna vore icke uppförda på ordinarie stat. De framställningar, som gjorts om beredande av ordinarie anställning åt tjänsternas innehavare, hade av olika anledningar ännu icke lett till något resultat. Det torde i allt fall vara från statsmakternas sida erkänt, att det arbete, lappfogdarna utförde, vore av den beskaffenhet, att dessa tjänster även framgent komme att behövas och att de således vore av ordinarie natur.

Såväl länsstyrelsen i Norrbottens län som övriga av lappväsendet berörda länsstyrelser hade hävdad, att lappfogdetjänsternas betydenhet och kvalitet fordrade, att desamma hänfördes till lägst 26:e lönegraden. För denna sin inställning ansåge sig länsstyrelsen också vid flera tillfällen hava anfört skäl, som rent objektivt sett måste betraktas som fullt bärande. Det syntes länsstyrelsen därför rättmätigt och skäligt, att en pension till Österbergs efterlevande icke utmättes lägre än om han varit innehavare av tjänst i nyssnämnda lönegrad. Någon avkortning på grund av att pensionsavgifter icke erlagts syntes billigtvis icke böra komma i fråga, då ju uraktlåtenheten därvidlag icke kunde läggas Österberg till last.

Länsstyrelsen ville i detta sammanhang vitsorda, att Österberg under tjänstgöring i lappväsendet ådragit sig eller åtminstone lagt grunden till den sjukdom, vilken medfört hans död.

Statskontoret har i ärendet anfört i huvudsak följande:

Goda skäl syntes föreligga för beredande av pension åt änkefru Österberg och uppfostringsbidrag åt makarna Österbergs barn. I detta avseende liksom i fråga om understödsbeloppen kunde åberopas ett nära lig-gande precedensfall, nämligen 1930 års riksdags beslut att bevilja pension å 900 kronor för år åt lappfogden J. O. Holms änka samt uppfostringsbidrag å 180 kronor för år åt vart och ett av makarna Holms fem minderåriga barn (prop. nr 148, p. 7; riksd. skr. nr 371, p. 7). I jämförelse härmed ville statskontoret i nu förevarande fall icke ifrågasätta annan olikhet än att, då barnen Österberg vore endast två, uppfostringsbidragen syntes böra, såsom i liknande fall iakttagits, bestämmas till något högre belopp, förslagsvis till 300 kronor åt vardera barnet.

Statskontoret har alltså hemställt om beredande av pension åt änkefru Österberg till årligt belopp av 900 kronor och uppfostringsbidrag åt makarna Österbergs två minderåriga barn med 300 kronor om året för vardera barnet, att utgå intill utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnått 18 års ålder.

Genom beslut den 3 februari 1933 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till änkan Österberg finge, i avvaktan på att frågan om beredande av årligt understöd åt henne och hennes minderåriga barn blivit slutligen prövad, såsom tillfälligt understöd utgå ett belopp av 500 kronor, att av statskontoret utbetalas från det under femte huvudtiteln uppförda reservationsanslaget till extra utgifter.

Med hänsyn till föreliggande omständigheter har jag ansett mig böra tillstyrka, att pension beredes änkefru Österberg, oaktat hon endast är omkring 41 år gammal. I fråga om pensionsbeloppet kan jag biträda statskontorets förslag. Beträffande uppfostringsbidrag åt makarna Österbergs båda minderåriga barn har jag intet att erinra mot vad statskontoret ifrågasatt. Jag hemställer sålunda, att *Kungl. Maj:t* måtte föreslå riksdagen medgiva,

*Departements-
chefen.*

att lappfogden Claes Axel Laurentius Österbergs änka Elma Eugenia Österberg, född Pettersson, och makarnas två minderåriga barn Inga Katarina och Clas Arne må från och med den 1 februari 1933 å allmänna indragningsstaten uppbära, änkan en årlig pension av 900 kronor under återstående livstiden, så länge hon förblir änka, samt vartdera barnet ett årligt uppfostringsbidrag å 300 kronor till och med utgången av det kalenderår, under vilket barnet uppnår 18 års ålder.

Kommunikationsdepartementet.

4:o.

E. o. tjänstemannen hos byggnadsstyrelsen, biträdande ingenjören Carl Gustaf Rydbergs änka. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Rydberg var född den 5 mars 1870 och avled den 25 november 1932; att han under en tid av nära 3 år under åren 1894—1897 innehade anställning vid fortifikationens ritbyrå;

att han under tiden 5 juni 1909—30 juni 1925 var anställd hos arméns kasernbyggnadsnämnd;

att han under tiden 1 juli 1925—30 september 1926 av byggnadsstyrelsen anlätades för mera tillfälliga arbetsuppgifter, vilka emellertid nödvändiggjorde daglig tjänstgöring i full utsträckning, samt från och med den 1 oktober 1926 av byggnadsstyrelsen antogs till extra ordinarie tjänsteman, biträdande ingenjör, med avlöning enligt 20 lönegraden i löneplanen för extra ordinarie befattningshavare vid allmänna civilförvaltningen, vilken befattning han innehade till sin död;

att han vid sitt frånfalle såsom närmaste anhöriga efterlämnade änkan Olivia Rydberg, född Skog, vilken är född den 9 augusti 1875, en dotter, född den 2 september 1915, ävensom aldrig moder;

samt att bouppteckningen efter Rydberg utvisar en behållning i boet av omkring 6,300 kronor.

Änkefru Rydberg har i en till Kungl. Maj:t ställd skrift anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Byggnadsstyrelsen har tillstyrkt beredande av pension åt änkefru Rydberg och därvid anfört, bland annat, följande:

Med hänsyn såväl till den jämförelsevis långa tid, under vilken Rydberg varit anställd i statens tjänst och varunder han fullgjort sitt arbete med stor plikttrohet och skicklighet, som därtill att änkefru Rydberg uppnått en ålder, vid vilken utsikt till förvärvsarbete väsentligen minskats, och att den avlidne efterlämnat, förutom änkan, en dotter i skolåldern samt en aldrig moder, vilken enligt änkefru Rydbergs uppgift varit så gott som uteslutande hänvisad till försörjning av den avlidne, funne byggnadsstyrelsen det vara behjärtansvärt och med billigheten överensstämmande, att en årlig pension, förslagsvis 700 kronor, bereddес änkefru Rydberg.

Statskontoret har, under framhållande att Rydberg under 26 år arbetat för statens räkning samt att behov av understöd utan tvivel föreläge för hans efterlevande, tillstyrkt utverkande av pension åt sökanden. Beträffande pensionsbeloppet har statskontoret anfört i huvudsak följande:

Det av byggnadsstyrelsen föreslagna beloppet syntes icke vara för högt tilltaget. Snarare skulle väl kunna ifrågasättas ett något högre belopp. Med erinran emellertid om 1930 års riksdags beslut om pension å 708 kronor åt förre tecknaren vid naturhistoriska riksmuseet och Sveriges geologiska undersökning G. G. Liljevalls änka (riksd. skr. nr 371, p. 10) ville statskontoret icke framställa något ändringsförslag utan hemställde, att pensionen åt änkefru Rydberg måtte bestämmas till det av byggnadsstyrelsen ifrågasatta beloppet, vilket belopp dock för vinnande av delbarhet med tolv borde jämkas till 708 kronor.

Departements-
chefen.

I anslutning till ämbetsverkens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att e. o. tjänstemannen hos byggnadsstyrelsen, biträdande ingenjören Carl Gustaf Rydbergs änka Olivia Rydberg, född Skog, må från och med den 1 december 1932 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 708 kronor.

Ecklesiastikdepartementet.

5:o.

Förre akademiskogvaktaren Johan Gustafssons änka. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Gustafsson var född den 23 januari 1857 och avled den 30 september 1931;

att han under åren 1886—1922 var anställd såsom skogsvaktare vid Uppsala universitets skogsförvaltning;

att han vid sin död efterlämnade änkan Matilda Serafia Gustafsson, född Södergren, vilken är född den 3 september 1857, samt tre myndiga barn, nämligen en son och två gifta döttrar;

samt att bouppteckningen efter Gustafsson utvisar en behållning av omkring 1,300 kronor.

Kyrkoherden i Björksta församling har i intyg, som företetts i ärendet, anfört, att änkefru Gustafsson, vilken veterligen icke ägde andra tillgångar än de i bouppteckningen upptagna, vore i behov av understöd. I intyget har vidare meddelats, att makarna Gustafssons son saknar förmåga att försörja modern.

Uppsala universitets drätselnämnd har gjort framställning om beredande av pension åt änkefru Gustafsson och därvid erinrat, att de vid Uppsala universitets skogsförvaltning anställda skogsvaktarna numera vore skyldiga att tillhöra vaktbetjäningens vid Uppsala universitet pensionsinrättning för änkor och barn men att de före den 1 juli 1926 icke ägt rätt att ingå i sagda pensionsinrättning, på grund varav änkor och barn efter skogsvaktare, som avgått från tjänsten före sagda tid, icke vore berättigade till pension från någon pensionsinrättning vid universitetet eller över huvud från någon statlig sådan inrättning.

Drätselnämnden har vidare meddelat, att, därest skogsvaktaren Gustafsson varit medlem av nyssnämnda pensionsinrättning, hans änka skulle därifrån hava uppburit en årlig pension av 320 kronor jämte dyrtidstilllägg.

Kanslern för rikets universitet har tillstyrkt den av Uppsala universitets drätselnämnd sålunda gjorda framställningen.

Statskontoret har anfört följande:

Då skogsvaktaren Gustafsson redan lämnat sin anställning, innan delaktighet i den för vaktbetjäningen vid Uppsala universitet inrättade familjepensioneringen öppnats för skogsvaktarpersonalen, samt Gustafssons änka till följd härav icke vore berättigad till någon änkepension, syntes hon böra erhålla någon pension av statsmedel. Hon vore 75 år gammal och saknade egna medel till sitt uppehälle och syntes ej heller, enligt vad i ärendet ingivna handlingar utvisade, kunna påräkna nämnvärt bidrag till sin försörjning från sina barns sida. Därest delaktighet vunnits i nämnda pensionering, skulle pensionsbeloppet för änkan Gustafsson hava utgjort 320 kronor. Då högre belopp icke borde ifrågakomma för henne, utan snarare en något lägre pension borde utgå i detta fall, där pensionsförmånen icke motsvarades av erlagda avgifter, syntes pensionsbeloppet lämpligen kunna bestämmas till 300 kronor.

Statskontoret har sålunda tillstyrkt utverkande av pension åt änkefru Gustafsson till årligt belopp av 300 kronor.

Departements-
chefen.

Under åberopande av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre akademiskogvaktaren Johan Gustafssons änka Matilda Serafia Gustafsson, född Södergren, må från och med den 1 oktober 1931 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

6:o.

Extraläraren vid högre allmänna läroverket i Gävle Karl Edvard Meijenqvists änka. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Meijenqvist var född den 15 juli 1867 och avled den 5 november 1932;

att han från och med höstterminen 1906 till och med vårterminen 1932 med undantag av vårterminen 1911 tjänstgjorde såsom vikarierande adjunkt, extra lärare eller timplärare vid högre allmänna läroverken i Falun och Västervik, realskolan i Karlshamn och högre allmänna läroverket i Gävle, därav med full tjänstgöring under sammanlagt 23 läsår;

att Meijenqvists avlöningsförmåner för år, dyrtidstillägg oberäknat, såsom e. o. ämneslärare vid allmänt läroverk utgjorde arvode 2,900 kronor, tillfällig löneförbättring 725 kronor och provisorisk avlöningsförbättring 180 kronor eller således tillhoppa 3,805 kronor;

att Meijenqvists änka, Klara Antonia Meijenqvist, född Källgren, är född den 19 december 1867;

att makarna Meijenqvists äktenskap varit barnlöst;

att behållningen i boet efter Meijenqvist uppgick till omkring 3,400 kronor;

samt att änkefru Meijenqvist härutöver icke äger några tillgångar.

I enlighet med av Kungl. Maj:t i proposition nr 157, p. 9, framlagt förslag beviljade 1932 års riksdag (riksd. skr. nr 227, p. 60) Meijenqvist en årlig pension å allmänna indragningsstaten till belopp av 1,728 kronor, att utgå från och med den 1 augusti 1932.

Rektorn vid högre allmänna läroverket i Gävle har gjort framställning om utverkande åt änkefru Meijenqvist av pension.

Skolöverstyrelsen har hemställt, att åt änkefru Meijenqvist måtte beordras en årlig pension av 684 kronor, och därvid anfört i huvudsak följande:

I förevarande fall föreläge enligt skolöverstyrelsens förmenande mycket ömmande omständigheter. Förutom den lilla behållning, som finnes i boet efter mannen, ägde änkefru Meijenqvist icke några som helst till-

gångar. Hon hade icke heller barn, av vilka hon kunde erhålla bidrag till sitt uppehälle. Riksdagen hade ock i tidigare liknande fall beviljat pension till änkor efter extra ordinarie befattningshavare i statens tjänst.

Vad beträffade storleken av den änkepension, som i nu förevarande fall skulle kunna ifrågakomma, ville överstyrelsen framhålla, att, därest pensionen uträknades enligt de i kapitel IX av reglementet för statens pensionsanstalt givna bestämmelser angående efterlevande efter lärare vid allmänna läroverk m. fl., den komme att jämlikt §§ 33 och 34 av nämnda reglemente vara lika med ett belopp, som med 300 kronor överstege 20 procent av det för Meijenqvist gällande tjänstepensionsunderlaget. Enär den pension, som beviljats Meijenqvist, uträknats efter ett pensionsunderlag av 1,933 kronor 33 öre, motsvarande $\frac{2}{3}$ av det till Meijenqvist utgående årsarvodet, skulle under nyss angivna förutsättning således nu ifrågavarande änkepension bestämmas till ett belopp, som utgjorde 20 procent av 1,933 kronor 33 öre med tillägg av 300 kronor eller 686 kronor 66 öre och, avrundat till närmast lägre med 12 jämnt delbara kronor, 684 kronor. Överstyrelsen funne en pension av nämnda storlek skälig.

Statskontoret har anfört följande:

Såsom handlingarna utvisade föreläge starka billighetsskäl för att någon pension utverkades åt Meijenqvists änka. Det av skolöverstyrelsen föreslagna pensionsbeloppet, 684 kronor, syntes emellertid vara något större än vad som plägade beviljas i änkepension under motsvarande förhållanden och syntes i någon mån böra minskas. Beräknade man, i enlighet med skolöverstyrelsens förslag, änkepensionsbeloppet i förhållande till vad som kunde anses vara mannens pensionsunderlag, syntes reducering av beloppet böra ske med hänsyn till att avgifter icke erlagts. För egen del ville statskontoret föreslå ett belopp av 600 kronor.

Även jag finner mig böra förorda, att pension utverkas åt änkefru Meijenqvist. I fråga om storleken av pensionen biträder jag statskontorets förslag. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

*Departements-
chefen.*

att extraläraren vid högre allmänna läroverket i Gävle Karl Edvard Meijenqvists änka Klara Antonia Meijenqvist, född Källgren, må från och med den 1 december 1932 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Vad departementschefen under punkterna 1:0—6:0 hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämna, bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Birger Brandt.